

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Dariny Ličkovej v právnej veci žalobcu: **S.B.D. II**, Š. X., B.B., IČO: X., zastúpeného advokátom JUDr. B. N., H.X., B.B. proti žalovanému: **K., s.r.o.**, H.X., B.B., IČO: X., zastúpeného advokátom JUDr. P. P., M.c. X., B.B., o zaplatenie 367 580,- Sk s prísl., na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 7. septembra 2006, č.k. 50 Cb 328/94-129, takto

r o z h o d o l:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 7. decembra 2006, č.k.: 50 Cb 328/94-129 sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi sa náhrada trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom pripustil späťvzatie návrhu na začatie konania, pokiaľ sa ním žalobca domáhal peňažného plnenia v spojených veciach vyššieho ako 367 580,- Sk a 19 % úroku z omeškania od 1. júla 1993 do zaplatenia a v tomto rozsahu podľa § 96 ods. 1 OSP konanie zastavil. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť

žalobcovi dvakrát istinu 183 790,- Sk a na účet právneho zástupcu 102 898,50,- Sk náhrady trov konania.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia súd prvého stupňa z predložených listinných dôkazov zistil, že hospodárskou zmluvou č. 7/SIS/90 z 20. decembra 1993 v znení jej dodatkov sa právny predchodca žalovaného S., š.p. B.B. zaviazala ako hlavný dodávateľ dodať žalobcovi stavbu 75 bytových jednotiek Š. ulica v B. B. v dodacej lehote máj 1993. Stavba v uvedenom termíne dokončená nebola, a preto žalobca vyúčtoval podľa § 295 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka penále vo výške 0,5 % z ceny dodávky 52 000 000,- Sk za mesiac september a október po 260 000,- Sk. Stavba nebola dokončená ani počas celého ďalšieho obdobia, za ktoré žalobca uplatňuje penále za omeškanie. Vzhľadom na právoplatné rozhodnutie vo veci vedenej na tunajšom súde pod spisovou značkou 49 Cb 246/94 predmetom ktorého bolo uplatnenie penále za omeškanie s dodávkou stavebných prác za mesiac júl 1993, v ktorom sa priznalo žalobcovi penále vo výške 0,5 % z rozpočtových nákladov stavby vo výške 36 758 000,- Sk v sume 183 790,- Sk, žalobca zoberal svoj späť návrh v časti istiny prevyšujúcej túto istinu a 19 % úroku z omeškania a žiadal konanie v tejto časti zastaviť.

Súd prvého stupňa rozhodol potom s odôvodnením, že žalobcovi vzniklo právo na penále z omeškania podľa § 295 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka, pretože stavbu v zmluvne dohodnutom termíne neodovzdal a vyúčtované penále z omeškania nezaplatil. Obranu žalovaného o nemožnosti splniť predmet zmluvy v dohodnutej lehote nepovažoval za preukázané, lebo množstvo uzatváraných dodatkov k zmluve, týkajúcich sa zmien predmetu poukazovalo na intenzívnu komunikáciu medzi účastníkmi konania, ktorá však nikdy nedospela k zmene termínu dokončenia stavby. Spoliehanie sa na v tej dobe platné a zaužívané zvyklosti medzi zmluvnými stranami nebolo dôvodom na porušovanie zmluvných povinností. Poukázal na liberačné dôvody zbavenia sa zodpovednosti za omeškanie v ustanovení § 295 ods. 2 Hospodárskeho zákonníka. Žalovaný mal a mohol využiť v tom čas platný inštitút odstúpenia od zmluvy, aby sa vyhol sankciám. K právnomu úkonu účastníkov zmluvného vzťahu, a to k dohode o vysporiadaní všetkých finančných záväzkov súd zaujal stanovisko, že penalizácia bola vykonaná v roku 1993 a stala sa predmetom sporu, ktorý v čase podpísania dohody nebol skončený. Nebol ani procesný prejav, z ktorého by bolo možné usúdiť, že dohoda znamená aj vysporiadanie penalizačných záväzkov. Ani z obsahu dohody to nevyplýva.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP a úspešnosti žalobcu. Náhradu trov žalobcovi priznal v rozsahu zaplateného súdneho poplatku vo výške 54 160,- Sk v konaní 50 Cb 328/95, rovnakého súdneho poplatku v konaní 50 Cb 123/95, ktorý spojil na spoločné prejednanie a z trov právneho zastúpenia advokátom.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalovaný odvolanie.

Namietal, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav a vec nesprávne právne posúdil. Poukázal na nepreskúmateľnosť rozhodnutia, pretože nie je zrejmé, z akej sumy je penále vypočítané, lebo v zmluve č. 7/SIS/ z 21. decembra 1990 ako aj súvisiace dodatky sa týkajú viacerých cenových predpisov a je v nich uvedená rozdielna cena, ktorá sa nezhoduje so sumou uvedenou v rozsudku. Súd sa nedostatočne zaoberal jeho námietkami týkajúcimi sa splatnosti resp. neplatnosti hospodárskej zmluvy aj vecnými námietkami týkajúcimi sa okolností na strane žalobcu, pre ktoré nemohol žalovaný zmluvu zrealizovať v dohodnutom termíne. Ďalej uviedol, že v prácach za penalizované obdobie nemohol pokračovať zjavne pre okolnosti na strane zhotoviteľa, ktorý vyvolal zmenu projektovej dokumentácie a následne na to aj zmenu stavebného povolenia. Poukázal na záznamy v stavebnom denníku a na chronológiu úkonov počas realizácie zmluvy, ktoré pokladal za okolnosti vzniknuté u oprávneného, pre ktoré nemohol svoju povinnosť splniť s tým, že po túto dobu by nebol v omeškaní podľa § 138 ods. 1 a ods. 2 Hospodárskeho zákonníka. Žalobca stále menil predmet diela a s tým súviseli aj dodacie lehoty. Aj keď zo zmluvy nevyplýva zmena termínu dodávky, nie vinou žalovaného ale vinou a požadovanými zmenami na diele zo strany žalobcu pri maximálnom úsilí a pracovnom vyťažení nemohol splniť dodací termín. Nestotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa o uzavretí dohody o prejednaní finančných otázok, pretože z jej znenia vyplývalo vyrovnanie všetkých finančných požiadaviek žalobcu a právneho predchodcu žalovaného. Penále uplatňované v žalobách už bolo vyúčtované a sporovým stranám známe a na tejto skutočnosti nemení ani to, že boli uplatnené na súde. Z opatrnosti namietal premlčanie práva podľa § 131b ods. 3 Hospodárskeho zákonníka. Tiež namietal nesprávne rozhodnutie o náhrade trov konania. Žalobca nemal plný úspech, pretože takmer vo výške 1/3 istiny došlo k zastaveniu konania z dôvodu späťvzatia žaloby. Žiadal preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, žalobu voči nemu zamietol a žalobcu zaviazal na náhradu trov konania.

Žalobca sa k odvolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

Odvolacieho pojednávania sa napriek riadnemu a včasnému predvolaniu účastníci nezúčastnili. Žalobca svoju neúčasť ospravedlnil. Žalovaný svoju neúčasť ospravedlnil

z dôvodu neodkladných pracovných povinností s tým, že žiadal preložiť pojednávanie na iný neskorší termín. Dôvod uvedený žalovaným nie je akceptovateľným dôvodom na odročenie pojednávania v zmysle § 101 ods. 2 druhej vety OSP. Odvolací súd preto vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti účastníkov v zmysle § 101 ods. 2 OSP s prihliadnutím na obsah spisu a doposiaľ vykonané dôkazy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) prejednal vec v medziach odvolania podľa § 212 ods. 1 OSP a § 214 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je zaplatenie penále podľa ustanovenia § 295 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka za omeškanie s ukončením stavby. Žalobca penále vyúčtoval za mesiac september a október 1993.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že účastníci uzavreli 2. decembra 1990 hospodársku zmluvu na dodávku stavebnej časti stavby 75 bytových jednotiek na Š. v B. B. v dodacej lehote máj 1993. Medzi účastníkmi nie je sporné, že stavba nebola dokončená včas a nestalo sa tak ani v septembri a októbri 1993, za ktoré mesiace žalobca požaduje penále v prejednávanej veci. V danom prípade ide o pokračujúce penále. Žalobca si súdnou cestou už uplatnil právo na zaplatenie penále za predchádzajúce mesiace roku 1993. Z dokladov, ktoré účastníci doložili v konaní o zaplatenie penále za predchádzajúce mesiace súd ustálil, že nedokončenie stavby v rozsahu, v akom bolo k 31. máju 1993 nebolo pre zmeny a nedodanie projektovej dokumentácie k týmto zmenám, lebo neboli vykonané ani práce, ktoré zo zmenami nesúviseli. Vychádzal pritom z prílohy k zmluve z 23. marca 1993, podľa ktorej žalovaný dokončoval aj izolácie proti vlhkosti, zdravotnícku, vzduchotechniku a elektroinštaláciu. Robil steny, preklady, obloženie, atď., ktorých nedokončenie so spornými zmenami nesúviselo.

Podľa ust. § 295 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka preto žalobcovi vzniklo právo na zaplatenie penále, ktoré sú 0,5% z ceny dodávky za každý začatý mesiac. Výšku penále za mesiac júl 1993 odvolací súd určil na istinu 183 790,- Sk (č.k. 4 Obo 110/98). So skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu sa stotožnil aj dovolací súd (Obdo V 29/2001). V týchto rozhodnutiach sa ustálil aj v odvolaní namietaný základ pre výpočet penále.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobcovi vzniklo právo aj na penále za mesiac september a október 1993 v rovnakej výške.

Žalovaný namietal premlčanie.

Podľa § 131b ods. 3/ Hospodárskeho zákonníka premlčacia lehota práva na zaplatenie majetkových sankcií – ak nejde o majetkové sankcie, ktoré sú súčasťou práv zo zodpovednosti za vady – činí šesť mesiacov. Po prvý raz mohol žalobca právo na penále za mesiac september uplatniť 1. októbra 1993, odkedy plynie šesťmesačná premlčacia lehota. Táto lehota skončila 1. apríla 1994. Pretože žalobca právo na zaplatenie penále za september 1993 a október 1993 uplatnil žalobami, ktoré došli súdu prvého stupňa 1. februára 1994, tak nepochybne právo uplatnil včas podľa § 131b ods. 3 cit. zákona. Námietke žalovaného o premlčaní práva preto nemožno vyhovieť.

Súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, keď žalobe vyhovel. Preto odvolací súd podľa ustanovenia § 219 OSP rozsudok v napadnutej časti potvrdil.

V konaní úspešný žalobca má právo na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní mu žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave, 3. apríla 2008

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: